

Tilbakeblikk på 2013...

*Det er kommet en ny kunnskapsbølge over skolenorge fra New Zealand. John Hattie sine resultater fra 800 metaanalyser over hva som er effektivt i undervisning på skolen og hva som virker i møte med eleven. Boken hans *Visible Learning* fra 2009 oppsummerer studiene fra flere land bl.a. USA, Storbritannia, Australia og New Zealand. Det inkluderer 83 millioner elever. Resultatene kan være nyttige for norske skoler – der vi ikke har en lignende norsk/skandinaviske database å hente kunnskap fra.*

Tiltak som ikke virker eller har liten effekt: Nivådifferensiering, baseskoler/åpne skoler, individualisert undervisning, redusert klassestørrelse, lærernes fagkunnskaper, bruk av selvregulerte lærings/arbeidsplaner.

Tiltak med middels læringseffekt: Foreldrene som aktivt støtter sine barns læring og skolegang. Gode sosiale relasjoner mellom elever og en elevkultur som støtter læring.

Størst effekt på elevens læring: Formativ vurdering – der lærer vektlegger det som gir læring. Lærenes tilbakemelding til elevene. Lærernes tydelighet og struktur i undervisningen. Positiv og støttende relasjon mellom elev og lærer. Klare standarder for gode undervisning. At bråk og uro i undervisningen er håndtert. Elevenes evne til realistisk egenvurdering. At eleven er fulgt gjennom hvert enkelt læringsstadium. Hattie er opptatt av den voksne i et godt samspill/interaksjon mellom lærer/elev – at eleven blir mer involvert i undervisningen. Dette er

et av kjerneelementene i effektiv læring. At læreren gir feedback om læringsstrategier. At læreren er en god lytter – ikke kun en god, engasjert formidler. At lærerne er reflekterte i sin praksis. Generelt at skolen tilrettelegger for gode læringsmiljøer, god klasseledelse og mer systemtenkning – snarere enn kun individuelt fokus på eleven. Han er også kritisk til for mye testing som viser hvordan lærerne skal se hvordan de har jobbet – med liten effekt for barnets utvikling. Mye tid i skolehverdagen går til kartlegging – uten å bruke resultatene effektivt. Dette rister klart i mange tradisjonelle, godt etablerte, måter å undervise på – ikke bare i Norge men rundt i verden. Dette strider også mot mange anbefalte tiltak for spesialundervisning. Selv om det er lange tradisjoner for dagens undervisningspraksis, betyr ikke det at praksisen virker. Mange av resultatene kan oversettes til hverdagen i barnehagen.

Implementeringsbølgen med fokus på hvordan

tiltak planlegges, iversettes, vedlikeholdes og evalueres er fortsatt aktuelt og relevant. Fokus på evidens- og erfaringsbaserte tiltak fortsetter. Det å vite hva som virker er ekstremt viktig, særlig når ressursene er knappe. Mange programmer for skoleutvikling har et god fundament i å bygge relasjoner elev/lærer/hjem. Det grenser kanskje til det uetiske å anbefale kostbare tiltak som vi ikke er sikre på om de virker. Det finnes lite forskning i Norge på effekten av ordinære undervisning og spesialundervisning, sammenlignet med andre land. Her i Norge (jfr. Nordahl) vet vi at elever som mottar spesialpedagogiske tiltak er oftere lavere motivert og viser mindre arbeidsinnsats for læring enn andre elever. Mange har lavere sosial kompetanse. De trives dårligere og er mer utsatt for mobbing. Norsk forskning viser heller ikke entydig pos-

itive effekter – tvert imot – at eleven lærer ofte best i fellesskapet, sammen med klassen, enn segregert i grupper med andre som sliter. I november 2013 vedtok NPF et nytt satstingsområde fram til 2016 – Forebygging for barn og unge. Dette er høyst relevant for oss som jobber med barn og unge i kommunen. De mest aktuelle arenaer å sette fokus på forebygging for barn er i barnehagen og på skolen – der de er mange timer hver uke sammen med fagpersoner. Tiltak som støtter overnevnte forskning, er i tråd med god forebygging for å utvikle gode oppvekstvilkår. Tiltak som ikke viser noen effekt bør vi kanskje nå slutte å anbefale. 83 millioner elever kan da ikke ta feil...

Kathy A. K. Johannessen